

Nitriansky samosprávny kraj
Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre

Život knižníc

regionálny knihovnícky časopis

číslo 1/2026

**NITRIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE**

ŽIVOT KNIŽNÍC

Regionálny knihovnícky časopis

č. 1

2026

OBSAH

... pár slov k zberu údajov a vyplňovaniu výkazov	5
Okres Nitra	6
Mestské knižnice v prepočtoch	13
Knižnice s profesionálnymi zamestnancami okresu Nitra v prepočtoch	13
Okres Šaľa	14
Knižnice s profesionálnymi zamestnancami okresu Šaľa v prepočtoch	18
Okres Zlaté Moravce	19
Knižnice s profesionálnymi zamestnancami okresu Zlaté Moravce v prepočtoch	22
Štandardy mestských knižníc	26
Štandardy obecných knižníc s profesionálnymi zamestnancami	29
Týždeň slovenských knižníc – 27. ročník	32
Finančná podpora z verejných zdrojov poskytovaných Fondom na podporu umenia za rok 2025	37
Podporené projekty krajskej knižnice z verejných zdrojov FPU	40
Krajská knižnica podporená z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín	41
Mesto Nitra podporilo Krajskú knižnicu Karola Kmeťka v Nitre	41
Pomôžme si navzájom	42
Súťaž NAJ kniha Nitrianskeho samosprávneho kraja 2025	46
Knihovnícky oznam	46

... pár slov k zberu údajov a vyplňovaniu výkazov za rok 2025

Podľa rozhodnutia ministra kultúry č. 7/2014 zo dňa 29. mája 2014 bolo koordináciou a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štatistického zisťovania v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov poverené Národné osvetové centrum so sídlom v Bratislave. Z tohto dôvodu všetky otázky týkajúce sa štatistického zisťovania boli opäť adresované a zasielané Národnému osvetovému centru. Spravodajská jednotka, ktorá bola v príslušnom kalendárnom roku zaradená do zoznamu spravodajských jednotiek pre príslušnú oblasť kultúry, vyplnila schválený výkaz Kult za túto oblasť kultúry prostredníctvom elektronického systému štatistického zisťovania Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. Spravodajská jednotka po doručení oznamu o štatistickom zisťovaní za príslušný kalendárny rok bola povinná v stanovenom termíne vyplniť výkaz Kult za príslušnú oblasť kultúry. Do elektronického systému spravodajská jednotka opäť vstúpila cez jedinečný prístupový link, ktorý je určený výhradne pre jej výkaz Kult za príslušnú oblasť kultúry, a ktorý jej bol doručený spolu s oznamom o štatistickom zisťovaní. **Prístupový link do systému bol rozposielaný dňa 23. marca 2026 a ročný výkaz KULT 10-01 o knižnici bolo potrebné vyplniť do 10. apríla 2026.**

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre nemá prístup do elektronického systému a taktiež nemá možnosť opravovať a kontrolovať štatistické výkazy. V súčasnosti vybudovaný elektronický systém, ktorý z hľadiska funkcionality nepočíta s medzistupňami kontroly ako boli regionálne a krajské knižnice, bol nastavený tak, že do systému vstupovala iba spravodajská jednotka, ktorá výkaz vyplnila v období, keď jej bola táto povinnosť uložená. Kontrola prebiehala až v Slovenskej národnej knižnici v Martine, avšak nespočívala v tom, že SNK bola zodpovedná za údaje spravodajskej jednotky, išlo iba o logickú kontrolu. To znamená, že každá spravodajská jednotka je sama zodpovedná za poskytnuté údaje.

Ročný výkaz o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2025 vyplnilo 70 vykazujúcich knižníc zo všetkých troch okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce a 23 knižníc evidujeme ako stagnujúce (o dve menej ako minulý rok). Obecná knižnica Ladice obnovila svoju činnosť a Obecná knižnica Žirany bola zrušená.

Oddelenie metodiky, bibliografie a koordinácie poskytovalo verejným knižniciam poradenskú a konzultačnú pomoc pri vyplňovaní ročných výkazov o knižnici (knižnice túto možnosť využili). Keďže knižnica nemohla pracovať s celým znením štatistických výkazov a nemohla ich spracovávať (ako aj predošlé roky), zasielali ste nám Prehľad vybraných ukazovateľov o činnosti Vašej knižnice, ktoré sú zosumarizované v tomto materiáli.

Ako každý rok, aj v tomto hodnotenom období si nájdete konkrétne výsledky činnosti knižníc v jednotlivých okresoch na základe zaslaných prehľadov a v závere aj porovnanie okresov v našom občasníku. Okrem dosiahnutých čísel v hodnotenom období si všimnite aj umiestnenie Vašej knižnice medzi ostatnými verejnými knižnicami v okrese.

Na záver možno konštatovať, že **nárasty v hlavných ukazovateľoch činnosti zaznamenávame v okresoch Nitra a Šaľa vo výpožičkách, nárasty používateľov vykazuje okres Nitra a Zlaté Moravce, plusový knižničný fond evidujeme v okrese Šaľa a Zlaté Moravce. Okres Nitra vykazuje znížený fond a to z dôvodu vysokého úbytku. Pokles vo výpožičkách nastal v okrese Zlaté Moravce a okres Šaľa má menej používateľov v porovnaní s minulým rokom.**

Zostavovateľka

Prehľad vybraných ukazovateľov o činnosti verejných knižníc okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce za rok 2025

OKRES NITRA

Zriaďovateľom Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre je Nitriansky samosprávny kraj, Mestskej knižnice vo Vrábl'och je mesto Vráble a obecných knižníc je obecná samospráva.

Počet obcí okresu: 62

Počet obyvateľov okresu: 164 409

Počet knižníc: 52

- 1 krajská knižnica
 - 1 mestská knižnica
 - 3 obecné knižnice s profesionálnymi zamestnancami
 - 29 obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami
 - 18 stagnujúcich obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami
-

V porovnaní s rokom 2024 nastali zmeny v stave knižníc. **Obecná knižnica Žirany bola v hodnotenom období zrušená** na základe uznesenia Obecného zastupiteľstva Obce Žirany, číslo uznesenia 08/19/25 zo dňa 22. 09. 2025 (stagnovala od roku 2009).

Okres Nitra v hodnotenom období vykazuje 18 stagnujúcich knižníc:

1/ Alekšince	(od r. 2020)
2/ Babindol	(od r. 2017)
3/ Branč	(od r. 2016)
4/ Čechynce	(od r. 2021)
5/ Čeladice	(od r. 2016)
6/ Dolné Obdokovce	(od r. 2019)
7/ Kapince	(od r. 2011)
8/ Lúčnica nad Žitavou	(od r. 2016)
9/ Lukáčovce	(od r. 2024)
10/ Malé Chyndice	(od r. 2006)
11/ Malý Cetín	(od r. 2022)
12/ Paňa	(od r. 2024)
13/ Podhorany	(od r. 2012)
14/ Pohranice	(od r. 2020)
15/ Poľný Kesov	(od r. 2014)
16/ Štefanovičová	(od r. 2017)
17/ Veľký Lapáš	(od r. 2017)
18/ Žitavce	(od r. 2019)

Fungujúce knižnice okresu Nitra evidovali spolu 353 438 knižničných jednotiek, čo predstavuje pokles o 10 899 k.j. v porovnaní s rokom 2024. V knižniciach pribudlo 7 017 k.j. (z toho kúpou bolo 4 570 k.j.) a 17 916 k.j. bolo vyradených pre zastaranosť a opotrebovanosť.

Počet k.j. na 1 obyvateľa: 2,15 (-0,06)
Počet k.j. na 1 používateľa: 29,04 (-0,94)

Knižnično-informačný systém MaSK majú v okrese Nitra dve knižnice: Obecná knižnica Host'ová (od r. 2006) a Obecná knižnica Jarok (tiež od r. 2006).

Knižnično-informačný systém BibLib – systém pre malé knižnice, ktorý je funkčnou nadstavbou súborného katalógu knižníc InfoGate využíva 12 knižníc: Cabaj-Čápor (2019), Jelšovce (2023), Kolíňany (2020), Lehota (2020), Malé Zálužie (2021), Malý Lapáš (2024), Mojmírovce (2019), Nová Ves nad Žitavou (2017), Rišňovce (2019), Veľké Zálužie (2023), Vinodol (2018) a Výčapy-Opatovce (2021).

Mestská knižnica vo Vrábľoch (2010) a Obecná knižnica Golianovo (2019) pracujú v knižnično-informačnom systéme Profilib.

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre pracuje v KIS DAWINCI (od r. 2008).

Verejné knižnice v okrese Nitra poskytovali vlani svoje služby 12 171 používateľom. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k nárastu o 17 používateľov. Z celkového počtu používateľov bolo 5 623 detí do 15 rokov (46 %), aj tu evidujeme nárast o 244 detí oproti minulému roku. Knižnice celkovo navštívilo 149 449 obyvateľov (pokles o 4 691 návštevníkov ako vlani).

Percento používateľov z počtu obyvateľov okresu Nitra: 7,40 % (+0,02).

Návštevníci verejných knižníc zrealizovali 274 371 výpožičiek, čo je o 2 365 viac ako minulý rok. Z celkového počtu evidujeme 39 096 (14 %) prezenčných výpožičiek a 14 261 (vyše 5 %) výpožičiek periodík.

Počet výp. na 1 obyvateľa: 1,67 (+0,02)
Počet výp. na 1 používateľa: 22,38 (+0,16)

Porovnanie hlavných ukazovateľov činnosti za roky 2024 – 2025:

okres Nitra	2024	2025	rozdiel
Knižničný fond	364 337	353 438	-10 899
Používatelia	12 154	12 171	+17
Výpožičky	272 006	274 371	+2 365

Verejné knižnice v okrese Nitra uskutočnili 1 589 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí pre širokú verejnosť, čo je o 248 podujatí viac ako vlani. Z uvedeného množstva najviac pripadá krajskej knižnici a to 1 353 podujatí (+246), mestskej knižnici 127 (-1) a 109 (+3) podujatí patrí obecným knižniciam. Z celkového počtu sa v rámci informačnej výchovy uskutočnilo 350 podujatí, čo predstavuje 22 %.

V okrese Nitra evidujeme 18 počítačových staníc s pripojením na internet pre verejnosť:

Nitra (7), Vrábľe (3), Mojmírovce (3), Čab (1), Kolíňany (1), Malé Zálužie (1), Malý Lapáš (1) a Veľké Zálužie (1).

Informácie o službách knižnice na webe má 30 knižníc. Pripojenie WiFi v priestoroch knižnice pre používateľov vykazuje 14 knižníc: Nitra, Vrábľe, Cabaj-Čápor, Čab, Jelenec, Kolíňany, Lehota, Malý Lapáš, Mojmírovce, Nová Ves nad Žitavou, Nové Sady, Rišňovce, Veľké Zálužie a Výčapy-

Opatovce. Elektronický katalóg má Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Mestská knižnica vo Vrábľoch a obecné knižnice: Cabaj-Čápor, Golianovo, Jelšovce, Koliňany, Lehota, Malé Zálužie, Malý Lapáš, Mojmírovce, Nová Ves nad Žitavou, Rišovce, Veľké Zálužie, Vinodol a Výčapy-Opatovce.

Vo všetkých typoch knižníc okresu Nitra pracovalo 100,88 pracovníkov (prepočítaný stav). Na zamestnanecký pomer bolo 31,31 pracovníkov (prepočítaný stav). Vykazujeme 18 fyzických osôb, s ktorými bola uzatvorená dohoda o práci a 9 dobrovoľníkov. Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre mala 6 dobrovoľníkov a v Obecných knižniciach Hruboňovo, Nová Ves nad Žitavou, Zbehy-Andač pracovali knihovníci ako dobrovoľníci.

Na nákup knižničných fondov vo verejných knižniciach bolo vynaložených celkom 62 925 €, čo je o 5 143 € viac ako vlani.

Nákup KF na 1 obyvateľa: 0,38 (+0,03)
Nákup KF na 1 používateľa: 5,17 (+0,42)

Výška finančných prostriedkov od zriaďovateľov na dopĺňovanie knižničných fondov bola rôzna. Okrem stagnujúcich knižníc evidujeme nulový nákup v týchto knižniciach: Čakajovce, Hruboňovo, Klasov, Melek, Svätoplukovo a Veľký Cetín.

V priebehu hodnoteného roka boli vykonané metodické návštevy v 24 obciach okresu Nitra: Malé Zálužie, Kapince, Hruboňovo, Mojmírovce, Cabaj – Čápor, Svätoplukovo, Štefanovičová, Poľný Kesov, Host'ová, Dolné Obdokovce, Malý Lapáš, Babindol, Klasov, Golianovo, Jelenec, Žirany, Nitrianske Hrnčiarovce, Lehota, Veľké Zálužie, Výčapy – Opatovce, Jelšovce, Čakajovce, Nová Ves nad Žitavou a Čechynce.

Obecná knižnica Cabaj – Čápor je evidovaná ako knižnica s profesionálnym zamestnancom. Obecnú knižnicu Dolné Obdokovce od roku 2019 evidujeme ako stagnujúcu. Pán starosta Ing. Paulisz má záujem obnoviť činnosť knižnice. Informoval nás o podaní grantu na rekonštrukciu bývalej požiarnej zbrojnice, kde plánuje vytvoriť moderné komunitné centrum, ktorého súčasťou by bola aj obecná knižnica.

Knižnica v Malom Lapáši obnovila svoju činnosť v decembri 2024 (stagnovala 9 rokov). Nachádza sa v zrekonštruovanej polyfunkčnej budove, v ktorej má k dispozícii dve menšie miestnosti. Funkciu knihovníčky vykonáva Ing. Katarína Jančiová. V Obecnej knižnici Jelenec nastala pozitívna zmena. Zmenšené priestory pani knihovníčka zveľadila – vytvorila detský kútik spoločne s oddychovou zónou.

Obecná knižnica Žirany stagnovala od roku 2009 (17 rokov). Podľa vyjadrenia pána starostu Mgr. Imricha Nagya sa obec Žirany rozhodla obecnú knižnicu zrušiť z dôvodu stagnácie a nezáujmu obyvateľov o jej služby.

V Obecnej knižnici vo Veľkom Záluží nastali viaceré pozitívne zmeny. Zmodernizovala sa miestnosť pre dospelých používateľov. Rozmiestnenie nových regálov bolo upravené, čím sa vytvoril voľný priestor pre oddychovú zónu. V exteriéri knižnice deti miestnej ZŠ vymaľovali múr, ktorý teraz zdobia rozprávkové motívy, ilustrácie kníh a výjavy zo sveta čítania – priestor tak získal čarovnú atmosféru. Pri metodickej návšteve sa odporučilo vytvoriť do vrchných nových regálov galériu svetových a slovenských spisovateľov.

Obecnú knižnicu v Čechynciach evidujeme od roku 2021 ako stagnujúcu. Knižnica sa nachádza v podkroví budovy obecného úradu. Pani knihovníčka nás informovala o premiestnení knižnice z dôvodu potreby vypratania aktuálnej miestnosti na obecnom úrade. Ako potenciálne nové umiestnenie bola navrhnutá budova Komunitného centra obce Čechynce.

V ostatných navštívených knižniciach nedošlo v porovnaní s predchádzajúcim obdobím k žiadnym personálnym zmenám, ani k zmenám v umiestnení, či vybavení knižníc.

Mnohé obecné knižnice využili aj možnosť konzultácií k spracovaniu a vyhodnocovaniu projektov v rámci finančnej podpory z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia.

Fond na podporu umenia v programe 5 Pamäťové a fondové inštitúcie podporil v okrese Nitra nasledovné knižnice:

- Krajskú knižnicu Karola Kmeťka v Nitre
- Mestskú knižnicu vo Vrábľoch
- Obecnú knižnicu Cabaj-Čápor
- Obecnú knižnicu Jarok
- Obecnú knižnicu Kolíňany
- Obecnú knižnicu Nitrianske Hrnčiarovce
- Obecnú knižnicu Nová Ves nad Žitavou
- Obecnú knižnicu Paňa
- Obecnú knižnicu Rišňovce
- Obecnú knižnicu Veľké Zálužie
- Obecnú knižnicu Vinodol
- Obecnú knižnicu Zbehy

V minulom roku sa začalo v Ročnom výkaze o knižnici sledovať vo verejných knižniciach **Počet biblioboxov a Počet bibliobusov**. V okrese Nitra vykazuje bibliobox Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre.

V hodnotenom období vydalo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky nové **Metodické usmernenie** č. MK – 5704/2025-110/13832 z 26. augusta 2025 **na určenie štandardov pre verejné knižnice**. Metodické usmernenie nadobudlo účinnosť 1. septembra 2025.

Pre plnenie štandardov **spokojnosť používateľov knižnice** (10 indikátor) zrealizovali **prieskum spokojnosti** nasledovné knižnice: Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, Mestská knižnica vo Vrábľoch a obecné knižnice Čab, Čakajovce, Golianovo, Horné Lefantovce a Nitrianske Hrnčiarovce.

**PORADIE VEREJNÝCH KNIŽNÍC PODĽA ZÁKLADNÝCH UKAZOVATEĽOV
ČINNOSTI V OKRESE NITRA**

Poradie knižníc podľa percenta používateľov z počtu obyvateľov

Por. číslo	KNIŽNICA	% používateľov z počtu obyvateľov	Por. číslo	KNIŽNICA	% používateľov z počtu obyvateľov
1.	VRÁBLE	13,23	32.	Hruboňovo	0,51
2.	NITRA	12,81	33.	Klasov	0,49
3.	Rišňovce	11,45	34.	Jarok	0,46
4.	Malé Zálužie	10,55			
5.	Báb	6,61			
6.	VEĽKÉ ZÁLUŽIE	5,99			
7.	Jelšovce	4,86			
8.	Šurianky	4,01	35.	Alekšince	nepracovala
9.	Nová Ves nad Žitavou	3,90	36.	Babindol	nepracovala
10.	Kolíňany	3,82	37.	Branč	nepracovala
11.	Čakajovce	3,79	38.	Čechynce	nepracovala
12.	Výčapy - Opatovce	3,69	39.	Čel'adice	nepracovala
13.	Veľká Dolina	2,77	40.	Dolné Obdokovce	nepracovala
14.	Čab	2,50	41.	Kapince	nepracovala
15.	Vinodol	2,37	42.	Lúčnica nad Žitavou	nepracovala
16.	Svätoplukovo	2,33	43.	Lukáčovce	nepracovala
17.	Golianovo	2,30	44.	Malé Chyndice	nepracovala
18.	Horné Lefantovce	2,25	45.	Malý Cetín	nepracovala
19.	Mojmírovce	2,01	46.	Paňa	nepracovala
20.	Zbehy (+ pob. Andač)	1,72	47.	Podhorany	nepracovala
21.	Host'ová	1,65	48.	Pohranice	nepracovala
22.	Lehota	1,65	49.	Poľný Kesov	nepracovala
23.	Malý Lapáš	1,49	50.	Štefanovičová	nepracovala
24.	Melek	1,43	51.	Veľký Lapáš	nepracovala
25.	Rumanová	1,28	52.	Žitavce	nepracovala
26.	Dolné Lefantovce	1,26			
27.	JELENEC	1,00	53.	Žirany	zrušená
28.	Nové Sady	0,91			
29.	Veľký Cetín	0,81			
30.	Nitrianske Hrnčiarovce	0,78			
31.	Cabaj-Čápor	0,57			

Celookresný priemer	7,40 %
----------------------------	---------------

Poradie knižníc podľa počtu výpožičiek na obyvateľa

Por. číslo	KNÍŽNICA	Počet výpožičiek na 1 obyv.	Por. číslo	KNÍŽNICA	Počet výpožičiek na 1 obyv.
1.	NITRA	3,05	32.	Jarok	0,03
2.	VRÁBLE	2,69	33.	Melek	0,03
3.	Malé Zálužie	1,47	34.	Hruboňovo	0,02
4.	Nová Ves nad Žitavou	1,14			
5.	Mojmírovce	1,10			
6.	Šurianky	1,04			
7.	Čab	0,89			
8.	Jelšovce	0,78	35.	Alekšince	nepracovala
9.	Vinodol	0,74	36.	Babindol	nepracovala
10.	Lehota	0,72	37.	Branč	nepracovala
11.	Výčapy-Opatovce	0,65	38.	Čechynce	nepracovala
12.	Golianovo	0,58	39.	Čeladice	nepracovala
13.	VEĽKÉ ZÁLUŽIE	0,54	40.	Dolné Obdokovce	nepracovala
14.	Rišňovce	0,49	41.	Kapince	nepracovala
15.	Kolíňany	0,39	42.	Lúčnica nad Žitavou	nepracovala
16.	Zbehy (+ pob. Andač)	0,35	43.	Lukáčovce	nepracovala
17.	Veľká Dolina	0,34	44.	Malé Chyndice	nepracovala
18.	Klasov	0,31	45.	Malý Cetín	nepracovala
19.	Nové Sady	0,29	46.	Paňa	nepracovala
20.	Cabaj-Čápor	0,28	47.	Podhorany	nepracovala
21.	Rumanová	0,28	48.	Pohranice	nepracovala
22.	Nitrianske Hrnčiarovce	0,14	49.	Poľný Kesov	nepracovala
23.	Svätoplukovo	0,14	50.	Štefanovičová	nepracovala
24.	Host'ová	0,13	51.	Veľký Lapáš	nepracovala
25.	JELENEC	0,11	52.	Žitavce	nepracovala
26.	Veľký Cetín	0,10			
27.	Báb	0,10	53.	Žirany	zrušená
28.	Čakajovce	0,08			
29.	Malý Lapáš	0,08			
30.	Horné Lefantovce	0,06			
31.	Dolné Lefantovce	0,04			

Celookresný priemer	1,67
----------------------------	-------------

Poradie knižníc podľa výšky finančných prostriedkov na nákup
knižničného fondu na obyvateľa

Por. číslo	KNÍŽNICA	Nákup KF na obyvateľa v €	Por. číslo	KNÍŽNICA	Nákup KF na obyvateľa v €
1.	Šurianky	2,13	32.	Klasov	0,00
2.	VRÁBLE	1,11	33.	Svätoplukovo	0,00
3.	Host'ová	1,03	34.	Veľký Cetín	0,00
4.	Rišňovce	1,03			
5.	Čab	1,00			
6.	Vinodol	0,99			
7.	Nová Ves nad Žitavou	0,95			
8.	Výčapy-Opatovce	0,93	35.	Alekšince	nepracovala
9.	Nové Sady	0,87	36.	Babindol	nepracovala
10.	Kolíňany	0,75	37.	Branč	nepracovala
11.	Golianovo	0,67	38.	Čechynce	nepracovala
12.	Jarok	0,63	39.	Čeľadice	nepracovala
13.	JELENEC	0,60	40.	Dolné Obdokovce	nepracovala
14.	Lehota	0,54	41.	Kapince	nepracovala
15.	Zbehy (+ pob. Andač)	0,54	42.	Lúčnica nad Žitavou	nepracovala
16.	VEĽKÉ ZÁLUŽIE	0,53	43.	Lukáčovce	nepracovala
17.	Nitrianske Hrnčiarovce	0,49	44.	Malé Chyndice	nepracovala
18.	Jelšovce	0,48	45.	Malý Cetín	nepracovala
19.	Cabaj - Čápor	0,46	46.	Paňa	nepracovala
20.	Báb	0,42	47.	Podhorany	nepracovala
21.	NITRA	0,37	48.	Pohranice	nepracovala
22.	Veľká Dolina	0,35	49.	Polný Kesov	nepracovala
23.	Malé Zálužie	0,34	50.	Štefanovičová	nepracovala
24.	Rumanová	0,23	51.	Veľký Lapáš	nepracovala
25.	Horné Lefantovce	0,12	52.	Žitavce	nepracovala
26.	Dolné Lefantovce	0,05			
27.	Mojmírovce	0,03	53.	Žirany	zrušená
28.	Malý Lapáš	0,02			
29.	Čakajovce	0,00			
30.	Hruboňovo	0,00			
31.	Melek	0,00			

Celookresný priemer	0,38
----------------------------	-------------

MESTSKÉ KNIŽNICE V PREPOČTOCH

(ukazovatele za rok 2025)

UKAZOVATELE	VRÁBLE	ŠAĽA	ZLATÉ MORAVCE
Počet obyvateľov	8 209	19 624	11 723
Počet k.j. na 1 obyv.	3,33	2,75	2,74
Počet k.j. na 1 použ.	25,15	28,76	30,58
Počet výp. na 1 obyv.	2,69	2,09	1,84
Počet výp. na 1 použ.	20,34	21,91	20,59
Obrat KF	0,81	0,76	0,67
% použ. z počtu obyv.	13,23	9,55	8,95
Nákup KF na 1 obyv.	1,11	0,60	0,44
Nákup KF na 1 použ.	8,40	6,32	4,96

KNIŽNICE S PROFESIONÁLNYMI ZAMESTNANCAMI OKRESU NITRA V PREPOČTOCH

(ukazovatele za rok 2025)

UKAZOVATELE	JELENEC	VEĽKÉ ZÁLUŽIE	CABAJ-ČÁPOR
Počet obyvateľov	2 099	4 339	4 393
Počet k.j. na 1 obyv.	2,54	1,53	1,34
Počet k.j. na 1 použ.	254,33	25,57	234,88
Počet výp. na 1 obyv.	0,11	0,54	0,28
Počet výp. na 1 použ.	11,29	8,95	48,60
Obrat KF	0,04	0,35	0,21
% použ. z počtu obyv.	1,00	5,99	0,57
Nákup KF na 1 obyv.	0,60	0,53	0,46
Nákup KF na 1 použ.	59,67	8,83	80,00

Počet obcí okresu: 13

Počet obyvateľov okresu: 49 656

Počet knižníc: 13

- 1 mestská knižnica
 - 1 obecná knižnica s profesionálnymi zamestnancami
 - 11 obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami
-

V porovnaní s rokom 2024 nezaznamenávame žiadnu zmenu v stave knižníc, všetky knižnice vykonávali svoju činnosť.

Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali je od r. 2009 vedená ako samostatný právny subjekt. Knižnica Močenok patrí pod miestne kultúrne stredisko a ostatné knižnice podliehajú pod obecné úrady.

Fungujúce knižnice evidovali spolu 165 387 knižničných jednotiek, čo predstavuje nárast o 1 105 k.j. v porovnaní s rokom 2024. Ročný prírastok bol 2 822 k.j. (z toho kúpou 1 631 k.j.). V celom okrese zaznamenávame úbytok 1 717 k.j.

Počet k.j. na 1 obyvateľa: 3,33 (+0,05)

Počet k.j. na 1 používateľa: 58,09 (+1,73)

Verejné knižnice v okrese Šaľa poskytovali vlani svoje služby 2 847 používateľom. Oproti minulému roku je to pokles o 68 používateľov. Z celkového počtu používateľov bolo 1 182 používateľov do 15 rokov (42 %), čo je o 73 používateľov menej v porovnaní s minulým rokom. V hodnotenom období knižnicu navštívilo 28 766 návštevníkov, čo predstavuje nárast o 1 794 oproti predchádzajúcemu roku.

Percento používateľov z počtu obyvateľov okresu Šaľa: 5,73 % (-0,09).

Návštevníci verejných knižníc zrealizovali 58 663 výpožičiek, čo je o 1 832 výpožičiek viac ako minulý rok. Z celkového počtu evidujeme 2 571 (4,4 %) prezenčných výpožičiek a 4 308 výpožičiek periodík (nárast o 122 výpožičiek).

Počet výp. na 1 obyvateľa: 1,18 (+0,05)

Počet výp. na 1 používateľa: 20,61 (+1,11)

Porovnanie hlavných ukazovateľov činnosti za roky 2024– 2025:

okres Šaľa	2024	2025	rozdiel
Knižničný fond	164 282	165 387	+1 105
Používatelia	2 915	2 847	-68
Výpožičky	56 831	58 663	+1 832

Verejné knižnice v okrese Šaľa uskutočnili 275 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí pre verejnosť, čo je o 35 podujatí viac ako vlani. Z uvedeného počtu pripadá 169 podujatí mestskej knižnici a 106 (+7) podujatí zrealizovali obecné knižnice. V rámci informačnej výchovy bolo uskutočnených 22 podujatí (z celkového počtu to činí 8 %).

V celom okrese evidujeme 6 počítačových staníc s pripojením na internet pre verejnosť v Mestskej knižnici Jána Johanidesa v Šali.

Pripojenie WiFi v priestoroch knižnice majú: Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali a obecné knižnice – Diakovce, Dlhá nad Váhom, Kráľová nad Váhom, Močenok, Neded a Trnovec nad Váhom. Informácie o službách knižnice na webe (na stránke zriaďovateľa) vykázalo 10 knižníc: Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali a obecné knižnice – Diakovce, Dlhá nad Váhom, Hájske, Kráľová nad Váhom, Močenok, Neded, Tešedíkovo, Trnovec nad Váhom a Vlčany.

On-line katalóg pre verejnosť a svojich používateľov vykazuje Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali a obecné knižnice – Hájske, Močenok a Neded.

Webovú stránku má len Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali.

Vo všetkých typoch knižníc okresu Šaľa pracovalo 14,61 pracovníkov (prepočítaný stav). Na zamestnanecký pomer bolo 6,91 pracovníkov a 4 vykazujeme fyzické osoby, s ktorými bola uzatvorená dohoda o práci. Obecná knižnica Dlhá nad Váhom mala knihovníka ako dobrovoľníka a v Knižnici Močenok v hodnotenom období vypomáhal dobrovoľník.

Na nákup knižničného fondu v celom okrese bolo vynaložených celkom 21 638 €, čo je o 290 € menej ako vlani.

Nákup KF na 1 obyvateľa: 0,44 (stav nezmenený)

Nákup KF na 1 používateľa: 7,60 (+0,08)

Nulový nákup v celom okrese vykazuje Obecná knižnica Selice.

Fond na podporu umenia v programe 5 Pamäťové a fondové inštitúcie podporil v okrese Šaľa nasledovné knižnice:

- Obecnú knižnicu Hájske
- Knižnicu Močenok
- Obecnú knižnicu Neded
- Mestskú knižnicu Jána Johanidesa v Šali
- Obecnú knižnicu Tešedíkovo
- Obecnú knižnicu Trnovec nad Váhom

Pre okres Šaľa poskytuje Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre metodickú a poradenskú činnosť v rámci svojich regionálnych funkcií.

V priebehu hodnoteného roka boli vykonané metodické návštevy v 5 obciach a v jednom meste okresu Šaľa:

Trnovec nad Váhom, Selice, Dlhá nad Váhom, Kráľová nad Váhom a Vlčany – 5 obcí a mesto Šaľa.

V Obecnej knižnici Trnovec nad Váhom nás pani knihovníčka informovala, že na jeseň sa knižnica v rámci budovy presťahuje do zrekonštruovanej veľkej miestnosti. V Obecnej knižnici Kráľová nad Váhom dôjde k personálnej zmene. Funkciu knihovníka do konca roka 2025 vykonával p. Hlavatý.

Ostatné navštívené knižnice nevykazujú v porovnaní s predchádzajúcim obdobím výraznejšiu zmenu.

Mestská knižnica Jána Johanidesa v Šali prešla od októbra 2018 na knižnično-informačný systém DAWINCI (predtým pracovala v knižnično-informačnom systéme ProfLib). Knižnica Močenok má taktiež zavedený KIS DAWINCI (od roku 2019). Obecné knižnice Hájske (od r. 2022) a Neded (od r. 2021) pracujú v knižnično-informačnom systéme BIBLIB. Obecná knižnica Trnovec nad Váhom má MaSK (od r. 2017).

V minulom roku sa začalo v Ročnom výkaze o knižnici sledovať vo verejných knižniciach **Počet biblioboxov a Počet bibliobusov**. Okres Šaľa vykazuje 1 bibliobox a to v mestskej knižnici.

V hodnotenom období vydalo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky nové **Metodické usmernenie** č. MK – 5704/2025-110/13832 z 26. augusta 2025 **na určenie štandardov pre verejné knižnice**. Metodické usmernenie nadobudlo účinnosť 1. septembra 2025.

Pre plnenie štandardov **spokojnosť používateľov knižnice** (10 indikátor) zrealizovali **prieskum spokojnosti** nasledovné knižnice: Hájske, Močenok a Neded.

**PORADIE VEREJNÝCH KNIŽNÍC PODĽA ZÁKLADNÝCH UKAZOVATEĽOV
ČINNOSTI V OKRESE ŠAĽA**

Poradie knižníc podľa percenta používateľov z počtu obyvateľov

Por. číslo	Knižnica	% používateľov z počtu obyvateľov
1.	ŠAĽA	9,55
2.	MOČENOK	9,46
3.	Hájske	5,66
4.	Trnovec nad Váhom	5,18
5.	Horná Kráľová	3,53
6.	Tešedíkovo	3,06
7.	Neded	1,55
8.	Vlčany	1,51
9.	Dlhá nad Váhom	1,19
10.	Žihárec	1,13
11.	Diakovce	0,83
12.	Kráľová nad Váhom	0,59
13.	Selice	0,49

Celookresný priemer	5,73 %
----------------------------	---------------

Poradie knižníc podľa počtu výpožičiek na obyvateľa

Por. číslo	Knižnica	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa
1.	ŠAĽA	2,09
2.	MOČENOK	1,86
3.	Hájske	1,06
4.	Horná Kráľová	0,73
5.	Trnovec nad Váhom	0,54
6.	Žihárec	0,47
7.	Tešedíkovo	0,46
8.	Neded	0,43
9.	Vlčany	0,27
10.	Diakovce	0,18
11.	Dlhá nad Váhom	0,03
12.	Kráľová nad Váhom	0,03
13.	Selice	0,03

Celookresný priemer	1,18
----------------------------	-------------

Poradie knižníc podľa výšky finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu na obyvateľa

Por. číslo	Knižnica	Nákup KF na obyvateľa v €
1.	Hájske	0,97
2.	MOČENOK	0,71
3.	ŠAĽA	0,60
4.	Neded	0,53
5.	Trnovec nad Váhom	0,48
6.	Tešedíkovo	0,35
7.	Horná Kráľová	0,25
8.	Žihárec	0,11
9.	Dlhá nad Váhom	0,10
10.	Diakovce	0,08
11.	Kráľová nad Váhom	0,08
12.	Vlčany	0,05
13.	Selice	0,08
Celookresný priemer		0,44

KNIŽNICE S PROFESIONÁLNYMI ZAMESTNANCMAMI OKRESU ŠAĽA V PREPOČTOCH

(ukazovatele za rok 2025)

UKAZOVATELE	MOČENOK
Počet obyvateľov	4 291
Počet k.j. na 1 obyv.	3,15
Počet k.j. na 1 použ.	33,24
Počet výp. na 1 obyv.	1,86
Počet výp. na 1 použ.	19,70
Obrat KF	0,59
% použ. z počtu obyv.	9,46
Nákup KF na 1 obyv.	0,71
Nákup KF na 1 použ.	7,46

OKRES ZLATÉ MORAVCE

Počet obcí okresu: 33

Počet obyvateľov okresu: 40 565

Počet knižníc: 28

- 1 mestská knižnica
 - 1 obecná knižnica s profesionálnymi zamestnancami
 - 21 obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami
 - 5 stagnujúcich obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami
-

V porovnaní s rokom 2024 evidujeme v stave knižníc zmenu. Obecná knižnica Ladice obnovila svoju činnosť (stagnovala od roku 2022) a zo stagnujúcich knižníc prešla do siete obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami.

Mestská knižnica v Zlatých Moravciach je integrovaná v Mestskom stredisku kultúry a športu. Ostatné obecné knižnice patria pod obecnú samosprávu.

Okres Zlaté Moravce v hodnotenom období vykazuje 5 stagnujúcich knižníc:

1/ Hostie	(od r. 2021)
2/ Hostovce	(od r. 2018)
3/ Jedľové Kostolany	(od r. 2015)
4/ Vieska nad Žitavou	(od r. 2013)
5/ Zlatno	(od r. 2018)

Fungujúce verejné knižnice evidovali spolu 130 833 knižničných jednotiek, čo predstavuje nárast o 2 838 k.j. v porovnaní s rokom 2024. V knižniciach zaznamenávame prírastok 2 501 k.j. (z toho kúpou bolo 1 668 k.j.) a celkovo sa vyradilo 4 450 k.j.

Knižnično-informačný systém MaSK majú v okrese Zlaté Moravce tri obecné knižnice – Machulince, Tekovské Nemce a Topoľčianky. Obecná knižnica Ladice pracuje v knižnično-informačnom systéme KOHA.

Obecná knižnica Lovce pracuje v knižnično-informačnom systéme BIBLIB (od júna 2022). Obecná knižnica Martin nad Žitavou začala od novembra 2024 s nahrávaním výberu svojho knižničného fondu do KIS BIBLIB.

Mestská knižnica v Zlatých Moravciach prešla od roku 2015 na knižnično-informačný systém ProfLib.

Počet k.j. na 1 obyvateľa: 3,23 (+0,13)

Počet k.j. na 1 používateľa: 70,30 (-0,38)

Verejné knižnice v okrese Zlaté Moravce poskytovali vlani svoje služby 1 861 používateľom. Oproti roku 2024 došlo k nárastu o 50 používateľov. Z celkového počtu používateľov bolo 806 používateľov do 15 rokov (43 %), v porovnaní s minulým rokom je to pokles o 29 detských používateľov. Knižnice počas celého roka 2025 navštívilo 18 169 čitateľov, čo znamená plus o 413 návštev viac ako vlani.

Percento používateľov z počtu obyvateľov okresu Zlaté Moravce: 4,59 % (+0,14).

Návštevníci verejných knižníc zrealizovali 36 821 výpožičiek, čo predstavuje zníženie o 596 výpožičiek oproti minulému roku. Z celkového počtu výpožičiek bolo 6 620 (18 %) prezenčných výpožičiek a 2 335 výpožičiek periodík (vyše 6 %).

Počet výp. na 1 obyvateľa: 0,91 (-0,01)

Počet výp. na 1 používateľa: 19,79 (-0,87)

Porovnanie hlavných ukazovateľov činnosti za roky 2024 – 2025:

okres Zlaté Moravce	2024	2025	rozdiel
Knižničný fond	127 995	130 833	+2 838
Používatelia	1 811	1 861	+50
Výpožičky	37 417	36 821	-596

Verejné knižnice v okrese Zlaté Moravce uskutočnili 230 kultúrno-spoločenských a vzdelávacích podujatí pre verejnosť, čo je o 33 podujatí viac v porovnaní s rokom 2024. Z uvedeného počtu pripadá 163 (+25) podujatí mestskej knižnici a 67 (+8) podujatí zrealizovali obecné knižnice. V rámci informačnej výchovy bolo uskutočnených 60 podujatí (z celkového počtu to činí 26 %).

V celom okrese evidujeme 4 počítačové stanice s pripojením na internet pre verejnosť: Zlaté Moravce, Čaradice, Tesárske Mlyňany a Topolčianky.

Vlastnú webovú stránku na internete má len mestská knižnica. On-line katalóg pre verejnosť a svojich používateľov vykazuje Mestská knižnica v Zlatých Moravciach a obecné knižnice – Ladice, Lovce a Martin nad Žitavou.

Pripojenie WiFi v priestoroch knižnice pre používateľov vykazuje mestská knižnica v Zlatých Moravciach, Obecná knižnica Ladice, Obecná knižnica Lovce, Obecná knižnica Machulince, Obecná knižnica Martin nad Žitavou, Obecná knižnica Nevidzany, Obecná knižnica Slepčany, Obecná knižnica Tesárske Mlyňany a Obecná knižnica Topolčianky.

Informácie o službách knižnice na webe (na stránke zriaďovateľa) vykázalo 18 knižníc: Mestská knižnica Zlaté Moravce a obecné knižnice: Čaradice, Čierne Kľačany, Choča, Ladice, Lovce, Machulince, Malé Vozokany, Martin nad Žitavou, Neverice, Obyce, Skýcov, Sľažany, Slepčany, Tekovské Nemce, Tesárske Mlyňany, Topolčianky a Volkovce.

Vo všetkých typoch knižníc okresu Zlaté Moravce pracovalo 21,06 pracovníkov (prepočítaný stav). Na zamestnanecký pomer bolo 4,06 pracovníkov a 15 vykazujeme fyzických osôb, s ktorými bola uzatvorená dohoda o práci. Obecné knižnice Choča a Veľké Vozokany majú dobrovoľníka.

Na nákup kníh vo verejných knižniciach bolo vynaložených celkom 19 215 €, čo je o 2 488 € viac ako minulý rok.

Nákup KF na 1 obyvateľa: 0,47 (+0,06)

Nákup KF na 1 používateľa: 10,33 (+1,09)

Finančné prostriedky na nákup knižničného fondu od zriaďovateľa okrem stagnujúcich knižníc nedostali obecné knižnice: Choča (opätovne), Veľké Vozokany (opätovne), Sľažany, Slepčany a Žitavany.

Fond na podporu umenia v programe 5 Pamäťové a fondové inštitúcie podporil v okrese Zlaté Moravce desať nasledujúcich knižníc:

- Mestskú knižnicu Zlaté Moravce
- Obecnú knižnicu Čaradice
- Obecnú knižnicu Lovce
- Obecnú knižnicu Machulince
- Obecnú knižnicu Martin nad Žitavou
- Obecnú knižnicu Obyce
- Obecnú knižnicu Tekovské Nemce
- Obecnú knižnicu Tesárske Mlyňany
- Obecnú knižnicu Topoľčianky
- Obecnú knižnicu Volkovce

V priebehu hodnoteného roka boli vykonané metodické návštevy v 13 obciach a v jednom meste okresu Zlaté Moravce:

Host'ovce, Obyce, Machulince, Žitavany, Beladice, Neverice, Malé Vozokany, Volkovce, Martin nad Žitavou, Topoľčianky, Skýcov, Slepčany, Nemčičany – 13 obcí a jedno mesto Zlaté Moravce.

Obecná knižnica Host'ovce stagnuje od roku 2018 (6 rokov). Knižnica sa nachádza v jednej miestnosti kultúrneho domu. Podľa vyjadrenia pani starostky Ing. Silvii Kukučkovej sa v hodnotenom období plánovalo obnovenie obecnej knižnice pre verejnosť. Funkciu knihovníčky bude vykonávať Bc. Žaneta Gutmanová. Pani starostka nás informovala, že zakúpila knižnično-informačný systém BibLib. Nakoľko sú v evidenciách nedostatky, je potrebné pristúpiť k novej evidencii. Pani knihovníčka začne s nahrávaním výberu knižničných jednotiek do KIS BibLib, ktoré budú tvoriť aktuálny knižničný fond. Knihy, ktoré sa do systému nezaevidujú, bude potrebné vyradiť. Po nahodení všetkých knižničných jednotiek, sa urobí výstup zo systému – vygeneruje sa prírastkový zoznam. Nová evidencia knižničného fondu bude platná za riadnu revíziu KF.

V Mestskej knižnici Zlaté Moravce prebehla revitalizácia vstupných priestorov pre čitateľov – komplexná obnova a modernizácia interiérového vybavenia vstupnej miestnosti.

Obecná knižnica Beladice sa presťahovala do polyfunkčnej budovy obecného úradu. K dispozícii má jednu veľkú miestnosť spoločne aj s vedľajšou miestnosťou, v ktorej sa realizujú rôzne aktivity a kultúrno-vzdelávacie podujatia pre deti i širokú verejnosť.

V Obecnej knižnici Neverice došlo k personálnej zmene. Funkciu knihovníčky vykonáva Mgr. Dana Studená (pracovníčka obecného úradu). Taktiež nastala zmena vo Volkovciach. Pani knihovníčka zveľadila miestnosť pre detských používateľov – nové rozmiestnenie regálov, pribudol koberec a oddychová zóna pre deti.

Obecná knižnica Martin nad Žitavou obnovila svoju činnosť v roku 2024. Knižnica je dočasne umiestnená v budove obecného úradu v jednej menšej miestnosti. Podľa vyjadrenia pána starostu Fabiana sa plánuje knižnica premiestniť do miestnej ZŠ.

V ostatných navštívených knižniciach nezaznamenávame žiadnu zmenu.

V minulom roku sa začalo v Ročnom výkaze o knižnici sledovať vo verejných knižniciach **Počet biblioboxov a Počet bibliobusov**. Žiadna knižnica v okrese Zlaté Moravce nevykazuje bibliobox.

V hodnotenom období vydalo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky nové **Metodické usmernenie** č. MK – 5704/2025-110/13832 z 26. augusta 2025 **na určenie štandardov pre verejné knižnice**. Metodické usmernenie nadobudlo účinnosť 1. septembra 2025.

Pre plnenie štandardov **spokojnosť používateľov knižnice** (10 indikátor) zrealizovali **prieskum spokojnosti** nasledovné knižnice: Mestská knižnica v Zlatých Moravciach a obecné knižnice – Čaradice a Topoľčianky.

KNIŽNICE S PROFESIONÁLNYMI ZAMESTNANCMAMI OKRESU ZLATÉ MORAVCE V PREPOČTOCH

(ukazovatele za rok 2025)

UKAZOVATELE	TOPOĽČIANKY
Počet obyvateľov	2 602
Počet k.j. na 1 obyv.	5,18
Počet k.j. na 1 použ.	70,93
Počet výp. na 1 obyv.	1,50
Počet výp. na 1 použ.	20,52
Obrat KF	0,29
% použ. z počtu obyv.	7,30
Nákup KF na 1 obyv.	1,17
Nákup KF na 1 použ.	15,99

**PORADIE VEREJNÝCH KNIŽNÍC PODĽA ZÁKLADNÝCH UKAZOVATEĽOV
ČINNOSTI V OKRESE ZLATÉ MORAVCE**

Poradie knižníc podľa percenta používateľov z počtu obyvateľov

Por. číslo	Knižnica	% používateľov z počtu obyvateľov
1.	ZLATÉ MORAVCE	8,95
2.	Tesárske Mlyňany	7,96
3.	TOPOLEČIANKY	7,30
4.	Čaradice	7,20
5.	Lovce	6,40
6.	Skýcov	5,60
7.	Malé Vozokany	5,21
8.	Obyce	4,74
9.	Martin nad Žitavou	3,93
10.	Slepčany	3,35
11.	Tekovské Nemce	2,56
12.	Čierne Kľačany	2,54
13.	Nevidzany	2,51
14.	Machulince	2,06
15.	Volkovce	1,83
16.	Choča	1,70
17.	Veľké Vozokany	1,66
18.	Žitavany	1,62
19.	Nemčiňany	1,19
20.	Beladice	1,14
21.	Ladice	0,83
22.	Neverice	0,74
23.	Sľažany	0,59
24.	Hostie	nepracovala
25.	Host'ovce	nepracovala
26.	Jedľové Kostol'any	nepracovala
27.	Vieska nad Žitavou	nepracovala
28.	Zlatno	nepracovala

Celookresný priemer	4,59 %
----------------------------	---------------

Poradie knižníc podľa počtu výpožičiek na obyvateľa

Por. Číslo	Knižnica	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa
1.	Tesárske Mlyňany	2,80
2.	ZLATÉ MORAVCE	1,84
3.	TOPOLEČIANKY	1,50
4.	Čaradice	1,23
5.	Obyce	1,12
6.	Lovce	0,60
7.	Malé Vozokany	0,58
8.	Tekovské Nemce	0,53
9.	Skýcov	0,47
10.	Volkovce	0,39
11.	Žitavany	0,39
12.	Slepčany	0,33
13.	Machulince	0,26
14.	Martin nad Žitavou	0,24
15.	Čierne Kľačany	0,21
16.	Nemčiňany	0,15
17.	Nevidzany	0,14
18.	Ladice	0,08
19.	Neverice	0,04
20.	Beladice	0,04
21.	Choča	0,03
22.	Sľažany	0,01
23.	Veľké Vozokany	0,01
24.	Hostie	nepracovala
25.	Host'ovce	nepracovala
26.	Jedľové Kostol'any	nepracovala
27.	Vieska nad Žitavou	nepracovala
28.	Zlatno	nepracovala

Celookresný priemer	0,91
----------------------------	-------------

Poradie knižníc podľa výšky finančných prostriedkov na nákup
knižničného fondu na obyvateľa

Por. Číslo	Knižnica	Nákup KF na obyvateľa v €
1.	Čaradice	2,12
2.	Ladice	1,76
3.	Machulince	1,25
4.	Volkovce	1,25
5.	TOPOLEČIANKY	1,17
6.	Tesárske Mlyňany	1,04
7.	Obyce	0,79
8.	Malé Vozokany	0,64
9.	Martin nad Žitavou	0,64
10.	Skýcov	0,64
11.	ZLATÉ MORAVCE	0,44
12.	Lovce	0,41
13.	Tekovské Nemce	0,39
14.	Nevidzany	0,36
15.	Nemčiňany	0,30
16.	Neverice	0,28
17.	Čierne Kľačany	0,21
18.	Beladice	0,10
19.	Choča	0,00
20.	Sľažany	0,00
21.	Slepčany	0,00
22.	Veľké Vozokany	0,00
23.	Žitavany	0,00
24.	Hostie	nepracovala
25.	Host'ovce	nepracovala
26.	Jedľové Kostol'any	nepracovala
27.	Vieska nad Žitavou	nepracovala
28.	Zlatno	nepracovala

Celookresný priemer	0,47
----------------------------	-------------

Štandardy mestských knižníc

(plnenie na základe výsledkov za rok 2025)

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	1. Indikátor: Priestory knižnice určené pre používateľov		2. indikátor: počet prevádzkových hodín	
			odporúčaná hodnota	skutočnosť	odporúčaná hodnota	skutočnosť
				% z OH		
MsK VRÁBLE	8 209	5 001 - 10 000	60 m ² / 1000 obyv.	493 m ²	30 – 40 h.	34
				365 m ² / 74%		
Msk ZLATÉ MORAVCE	11 273	10 001 - 20 000		676 m ²	40 – 45 h.	40
			468 m ² /69%			
Msk ŠALA	19 624	10 001 - 20 000		1 177 m ²	40 – 45 h.	30
				500 m ² /42%		

OH = odporúčaná hodnota

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	3. indikátor: priemerná suma k.j. na 1 obyv. v €			4. indikátor: počet študijných miest	
			odporúčaná hodnota v €	nákup k.j. podľa OH v €	skutočnosť	odporúčaná hodnota	skutočnosť
					% z OH		
MsK VRÁBLE	8 209	5 001 - 10 000	1 €	8 209	9 121 111%	30	31
Msk ZLATÉ MORAVCE	11 273	10 001 - 20 000		11 273	5 207 46%		
Msk ŠALA	19 624	10 001 - 20 000		19 624	11 837 60%	50	30

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	5. indikátor: počet PC s internetom pre verejnosť		6. indikátor: webové sídlo knižnice a prezentácia na sociálnych sieťach	
			odporúčaná hodnota	skutočnosť	áno	nie
MsK VRÁBLE	8 209	5 001 - 10 000	2 PC	3	1	
MsK ZLATÉ MORAVCE	11 273	10 001 - 20 000	3 PC	1	1	
MsK ŠALA	19 624	10 001 - 20 000	3 PC	6	1	

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	7. indikátor: elektronický katalóg knižnice		8. indikátor: počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnícke činnosti	
			áno	nie	odporúčaná hodnota	skutočnosť
MsK VRÁBLE	8 209	5 001 - 10 000	1		2	4
MsK ZLATÉ MORAVCE	11 273	10 001 - 20 000	1		5	3
MsK ŠALA	19 624	10 001 - 20 000	1		5	5

Knížnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	9. indikátor: kvalifikácia a vzdelávanie pracovníkov knižnice		10. indikátor: spokojnosť používateľov knižnice	
			úroveň	skutočnosť	áno	nie
MsK VRÁBLE	8 209	5 001 - 10 000	40 hod.	34 hod.	1	
MsK ZLATÉ MORAVCE	11 273	10 001 - 20 000		7,5 hod.	1	
MsK ŠALA	19 624	10 001 - 20 000		20 hod.		1

Knížnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	11. indikátor: počet vzdelávacích, kultúrnych a komunitných podujatí knižnice		12. indikátor: % používateľov z počtu obyv.	
			odporúčaná hodnota	skutočnosť	odporúčaná hodnota	skutočnosť v %
MsK VRÁBLE	8 209	5 001 - 10 000	100	127	12%	1 086 13%
MsK ZLATÉ MORAVCE	11 273	10 001 - 20 000	200	163	13%	1 049 9%
MsK ŠALA	19 624	10 001 - 20 000	200	169	13%	1 874 10%

Štandardy obecných knižníc s profesionálnymi zamestnancami

(plnenie na základe výsledkov za rok 2025)

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	1. Indikátor: Priestory knižnice určené pre používateľov		2. indikátor: počet prevádzkových hodín	
			odporúčaná hodnota	skutočnosť	odporúčaná hodnota	skutočnosť
				% z OH		
JELENEC	2 099	2 001 - 3 000	60 m ² / 1000 obyv.	126 m ²	10 – 20 h.	16
				90 m ² / 71%		
TOPOLEČIANKY	2 602	2 001 - 3 000		156 m ²	14	
				125 m ² /80%		
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	4 339	3 001 - 5 000		260 m ²	20 – 30 h.	32
				118 m ² /45%		
MOČENOK	4 291	3 001 - 5 000	258 m ²	20		
			94 m ² /36%			
CABAJ-ČÁPOR	4 393	3 001 - 5 000	264 m ²	16		
			58 m ² /22%			

OH = odporúčaná hodnota

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	3. indikátor: priemerná suma k.j. na 1 obyv. v €			4. indikátor: počet študijných miest	
			odporúčaná hodnota v €	nákup k.j. podľa OH v €	skutočnosť	odporúčaná hodnota	skutočnosť
					% z OH		
JELENEC	2 099	2 001 - 3 000	0,80 €	1 679	1 253	15	6
					75%		
TOPOLEČIANKY	2 602	2 001 - 3 000		2 082	3 093	22	
				149%			
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	4 339	3 001 - 5 000		3 471	2 295	20	
				66%			
MOČENOK	4 291	3 001 - 5 000	3 432	3 030	20	8	
			88%				
CABAJ-ČÁPOR	4 393	3 001 - 5 000	3 514	2 000	20		
			57%				

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	5. indikátor: počet PC s internetom pre verejnosť		6. indikátor: webové sídlo knižnice a prezentácia na sociálnych sieťach	
			odporúčaná hodnota	skutočnosť	áno	nie
JELENEC	2 099	2 001 - 3 000	2 PC	0	1	
TOPOEČIANKY	2 602	2 001 - 3 000		1	1	
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	4 339	3 001 - 5 000	2 PC	1	1	
MOČENOK	4 291	3 001 - 5 000	2 PC	0	1	
CABAJ-ČÁPOR	4 393	3 001 - 5 000	2 PC	0	1	

Knižnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	7. indikátor: elektronický katalóg knižnice		8. indikátor: počet zamestnancov vykonávajúcich knihovnicke činnosti	
			áno	nie	odporúčaná hodnota	skutočnosť
JELENEC	2 099	2 001 - 3 000		1	1	1
TOPOEČIANKY	2 602	2 001 - 3 000		1	1	1
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	4 339	3 001 - 5 000	1		1	1
MOČENOK	4 291	3 001 - 5 000	1		1	1
CABAJ-ČÁPOR	4 393	3 001 - 5 000	1		1	1

Knížnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	9. indikátor: kvalifikácia a vzdelávanie pracovníkov knižnice		10. indikátor: spokojnosť používateľov knižnice	
			úroveň	skutočnosť	áno	nie
JELENEC	2 099	2 001 - 3 000	8 hod.	0 hod.		1
TOPOLEČIANKY	2 602	2 001 - 3 000	8 hod.	8 hod.	1	
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	4 339	3 001 - 5 000	40 hod.	9 hod.		1
MOČENOK	4 291	3 001 - 5 000	40 hod.	5 hod.	1	
CABAJ-ČÁPOR	4 393	3 001 - 5 000	8 hod.	0 hod.		1

Knížnica	Počet obyv.	Kat. podľa počtu obyv.	11. indikátor: počet vzdelávacích, kultúrnych a komunitných podujatí knižnice		12. indikátor: % používateľov z počtu obyv.	
			odporúčaná hodnota	skutočnosť	odporúčaná hodnota	skutočnosť v %
JELENEC	2 099	2 001 - 3 000	20	0	10%	21 1%
TOPOLEČIANKY	2 602	2 001 - 3 000		11		190 7%
VEĽKÉ ZÁLUŽIE	4 339	3 001 - 5 000	50	21	12%	260 6%
MOČENOK	4 291	3 001 - 5 000		55		406 9%
CABAJ-ČÁPOR	4 393	3 001 - 5 000		7		25 1%

27. ročník Týždňa slovenských knižníc

Motto : Čítanie je cesta

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH
KNIŽNÍC

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre

➤ vyhodnotenie ◀

02. 03. - 06. 03. 2026

Ukazovateľ		Fraňa Mojtu	Pobočka Klokočina	SPOLU
Počet podujatí	pre deti do 15 r.	18	11	29
	pre dospelých	14	0	14
Podujatia spolu	-	32	11	43
Počet účastníkov podujatí	deti do 15 rokov	340	260	600
	dospelí	288	0	288
Počet účastníkov podujatí spolu	-	628	260	888
Novo registrovaní používatelia	deti do 15 rokov	54	4	58
	dospelí	93	13	106
Novo registrovaní používatelia spolu	-	147	17	164
Preregistrovaní používatelia	deti do 15 rokov	230	114	344
	dospelí	440	217	657
Preregistrovaní používatelia spolu		670	331	1001
Počet návštevníkov	deti do 15 rokov	469	509	978
	dospelí	1 852	485	2 337
Počet návštevníkov spolu		2 321	994	3 315
Upomienky		127	29	156

Najzaujímavejšie podujatie – krátka anotácia:

Na uplynulý 27. ročník celoslovenského podujatia Týždeň slovenských knižníc 2026, ktorý vyhlásila Slovenská asociácia knižníc pod spoločným mottom Čítanie je cesta, Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre naplánovala pravidelné obľúbené podujatia, ale aj výnimočné a nové aktivity. Počas Týždňa slovenských knižníc sme chceli verejnosti pripomenúť, že knižnica je otvoreným a priateľským miestom pre všetkých, pričom téma aktuálneho ročníka zdôrazňuje potrebu vrátiť knihám, čítaniu a knižniciam ich spoločenskú vážnosť a dôveru.

Úsek literatúry pre deti a mládež

Hrdinovia prvej pomoci

Úsek literatúry pre deti a mládež v centrálnej budove (aj pobočku na Klokočine) navštívili študenti zo Strednej zdravotníckej školy, ktorí si pre žiakov materských škôl pripravili pútavý program prispôbený ich veku. Na úvod drobcom zahrli krátke, milé a poučné divadielko. Potom sa deti rozdelili do skupín a hravou formou sa učili, ako ošetriť jednoduchšie zranenia.

Večer s Pavlom Dobšinským

Týždeň slovenských knižníc sme zakončili tradíciou – podujatím Večer s Pavlom Dobšinským. Na začiatku si deti pozreli predstavenie Rozprávkový hrdina od Divadla ZÁBaVKA. Zuzana Kolečáková a Vojtech Kolečák s ich bábkovo-činohernou-interaktívnou zábavou a slovenskými prostonárodnými odkazmi na ľudové rozprávky poučili, ale aj riadne pobavili. Hneď potom sme sa presunuli k pracovným stolom, kde si deti začali vyrábať svoje vlastné knihy. Tajničky či vyplňovačky mohli doplniť ilustráciami podľa vlastného výberu.

Úsek odbornej literatúry pre dospelých

Slovo na ceste (k nám). O literatúre a hudbe v knižnici

Podujatie s výnimočnou dámou slovenskej kultúry Idu Rapaičovou prinieslo publiku hlboký umelecký aj ľudský zážitok. Vo svojom rozprávaní sa podelila o množstvo zaujímavých myšlienok zo sveta poézie a literatúry všeobecne, ktorý jej je blízky, ale aj o pohľady do zákulisia hereckého života – radosti, výzvy a momenty, ktoré formovali jej umeleckú cestu. Pútavý prednes z tvorby slovenských básnikov a staroslovienskeho Otčenáša v podaní pani Rapaičovej dopĺňali hudobné vstupy manželov Žilíkových, ktoré vytvorili harmonické prepojenie slov a hudby.

Úsek krásnej literatúry pre dospelých

Beseda k Tvorivému písaniu (Uránia)

V nezvyčajnom prostredí sa zvedaví účastníci mohli dozvedieť od hostí množstvo zaujímavostí o tvorivom písaní. Besedu viedla vedúca knižnično-informačných služieb Mgr. Ľudmila Hlavatá. Zakladateľka literárneho domu Soňa Borušovičová už dlhodobo radí začínajúcim autorom a bude zároveň lektorkou samotného kurzu Tvorivého písania, ktorý bude prebiehať v priestoroch krajskej knižnice. O svojich prvých krokoch vo svete písania sa s nami podelili aj autorky Lucia Ábelová, Slava Stanová a Emília Sičáková-Beblavá.

Je nás počuť (Čajovňa dobrých ľudí)

Počas Týždňa slovenských knižníc sme sa opäť zapojili do celoslovenského a vďaka zapojeným knižniciam v Česku a Poľsku, už aj medzinárodného podujatia Je nás počuť. Tento rok si vďaka Čajovni dobrých ľudí návštevníci mohli vypočuť poviedky Roalda Dahla v podaní našej kolegyne na netradičnom mieste a rovno aj so šálkou čaju.

Swap rastlín, cibuľovín a semienok

Po úspešnom prvom ročníku sme zorganizoval druhý ročník swapu rastlín. Návštevníci mohli priniesť izbové aj vonkajšie rastliny, odrezky a priesady, semienka, cibuľoviny, hľuzy.

či

Foto: archív Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre

**Finančná podpora z verejných zdrojov poskytovaných
Fondom na podporu umenia za rok 2025**

Štruktúra podpornej činnosti: Program 5 – Pamäťové a fondové inštitúcie

5.1.1 – Komplexná infraštruktúra knižníc

5.1.2 – Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra

5.1.3 – Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc

5.1.4 – Akvizícia knižníc

5.1.2 – Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra	
okres NITRA	Schválená dotácia v €:
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE	
Názov projektu: Čítankovo	9 921.-
OBEČNÁ KNIŽNICA VEĽKÉ ZÁLUŽIE	
Názov projektu: Knižnica budúcnosti - Zlepšujeme priestory pre čitateľov	5 868.-
okres ŠAĽA	Schválená dotácia v €:
KNIŽNICA MOČENOK	
Názov projektu: Modernejšia knižnica v obci Močenok	5 000.-
okres ZLATÉ MORAVCE	Schválená dotácia v €:
MESTSKÁ KNIŽNICA ZLATÉ MORAVCE	
Názov projektu: Revitalizácia vstupných priestorov pre čitateľov	6 500.-
OBEČNÁ KNIŽNICA OBYCE	
Názov projektu: Obnova interiérového vybavenia knižnice	2 000.-

OBECNÁ KNIŽNICA TESÁRSKE MLYŇANY	
Názov projektu: Oddychová zóna pre deti	2 000.-

5.1.3 – Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc

okres NITRA	Schválená dotácia v €:
KRAJSKÁ KNIŽNICA KAROLA KMEŤKA V NITRE	
Knižnica – miesto, kde to žije II. ročník	2 000.-
OBECNÁ KNIŽNICA KOLÍŇANY	
Názov projektu: Literárna kaviareň 3	1 000.-

okres ŠAĽA	Schválená dotácia v €:
MESTSKÁ KNIŽNICA JÁNA JOHANIDESA V ŠALI	
Názov projektu: Kultúrny kalendár	3 000.-

okres ZLATÉ MORAVCE	Schválená dotácia v €:
OBECNÁ KNIŽNICA MARTIN NAD ŽITAVOU	
Názov projektu: S knihami nie je nuda	1 500.-

5.1.4 – Akvizícia knižníc

okres NITRA	Schválená dotácia v €:
Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre	
Názov projektu: Čítajúcim patrí svet	7 000.-
MsK Vráble	
Názov projektu: Knihy sú okuliare, cez ktoré sa pozeráme na svet	1 500.-
ObK Cabaj - Čápor	
Názov projektu: Doplnenie knižného fondu	1 000.-
ObK Jelenec	
Názov projektu: Nová kniha znamená šťastný čitateľ	1 000.-

ObK Jarok	
Názov projektu: Akvizícia Obecnej knižnice Jarok	1 000.-
ObK Koliňany	
Názov projektu: Dom bez kníh je ako telo bez duše	1 000.-
ObK Nitrianske Hrnčiarovce	
Názov projektu: Nákup knižničného fondu	1 000.-
ObK Nová Ves nad Žitavou	
Názov projektu: Akvizícia Obecnej knižnice 2025	1 000.-
ObK Paňa	
Názov projektu: Nákup knižničného fondu pre obecnú knižnicu v Pani	1 000.-
ObK Rišňovce	
Názov projektu: Kniha – zdroj poznatkov a informácií	1 500.-
ObK Vinodol	
Názov projektu: Čítanie – najlepšie učenie	1 000.-
ObK Veľké Zálužie	
Názov projektu: Knižný svet: Krok za krokom do sveta literatúry	1 000.-
ObK Zbehy	
Názov projektu: Knižnica pre všetkých	1 000.-

okres ŠAĽA	Schválená dotácia v €:
MsK Šaľa	
Názov projektu: Zaplníme police, prilákame ulice!	2 000.-
ObK Hájske	
Názov projektu: Knihy – kľúče k poznaniu	1 000.-
Knižnica Močenok	
Názov projektu: Čítaj knihy a nachádzaj odpovede na svoje nezodpovedané otázky	1 000.-
ObK Neded	
Názov projektu: Podpora čitateľskej kultúry v Nedede	1 000.-
ObK Tešedíkovo	
Názov projektu: Čítanie bez hraníc – obohatenie knižničného fondu	1 000.-
ObK Trnovec nad Váhom	
Názov projektu: Neexistuje vernejší priateľ ako kniha	1 000.-

okres ZLATÉ MORAVCE	Schválená dotácia v €:
MsK Zlaté Moravce	
Názov projektu: Knižnica – miesto oddychu i získavania informácií	4 500.-
ObK Čaradice	
Názov projektu: Obnovenie knižného fondu obecnej knižnice	1 000.-
ObK Lovce	
Názov projektu: Doplnenie knižného fondu do obecnej knižnice	1 000.-
ObK Machulince	
Názov projektu: – Nákup knižničného fondu pre obecnú knižnicu v roku 2025	1 000.-
ObK Obyce	
Názov projektu: Nákup knižného fondu	1 000.-
ObK Tekovské Nemce	
Názov projektu: Kniha pre každého	1 000.-
ObK Tesárske Mlyňany	
Názov projektu: Nákup knižného fondu	1 300.-
ObK Topoľčianky	
Názov projektu: Akvizícia knižného fondu Obecnej knižnice Topoľčianky	1 800.-
ObK Volkovce	
Názov projektu: Akvizícia Obecnej knižnice Volkovce 2025	1 000.-

Podporené projekty Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia za rok 2025

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie
Podprogram: 5.1.4 Akvizícia knižníc
Názov projektu: **Čítajúcim patrí svet**
Suma: 7 000,- €

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie
Podprogram: 5.1.2 Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra
Názov projektu: **Čítankovo**
Suma: 9 921,- €

Program: 5 Pamäťové a fondové inštitúcie
Podprogram: 5.1.3 Podujatia, vzdelávacie aktivity a odborná činnosť knižníc
Názov projektu: **Knižnica – miesto, kde to žije – II. ročník**
Suma: 2 000,- €

**Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre získala v roku 2025 aj dotáciu
z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín**

Fond na podporu kultúry národnostných menšín

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre získala mimorozpočtové finančné prostriedky aj na nasledovný projekt:

Názov projektu: **Týždeň Vietnamu: kultúra, história a tradície**
Suma: 1 237,- €

**Krajskú knižnicu Karola Kmeťka v Nitre taktiež podporilo v roku 2025
Mesto Nitra**

Názov projektu: **Literárna Nitra 2025 – 10. ročník – spolu to dáme**
Suma: 500,- €

Názov projektu: **MindCraft – stav na pohodu**
Suma: 2 000,- €

POMÔŽME SI NAVZÁJOM

Všetko sa to začalo prechádzkou po knižnici. Pohľadom na knižnicu som si uvedomila, ako sme nevedome prehliadali to, čo bolo roky považované za samozrejmé. Pred očami sa nám postupne vytvárala pestrá zmes materiálov, farieb a štýlov – bukové regály, čerešňový pult, čierne stolíky, bočné panely v čerešni, zelené a modré stoličky, oranžové a bordové kreslá. Všetko spolu pôsobilo nesúrodo a chaoticky. Podvedome sme si na ten obraz knižnice zvykli. Nábytkom sa väčšinou nehýbe – ťažké regály plné kníh si v ženskom kolektíve vyžadujú veľa úsilia.

Výsledkom je statický priestor, ktorý nereflektuje potreby návštevníkov ani možnosti samotného prostredia. Chýbalo nám niečo nové, moderné, živé, kreatívne – magnet, ktorý by čitateľov priťahoval a podnecoval k návratu do knižnice. Je to naša knižnica a máme ju radi takú, aká je, no čo ak chceme viac?

Ako to všetko začalo? Na jeseň 2024 sme oslovili Ústav interiéru a výstavníctva Fakulty architektúry a dizajnu STU (FAD STU) v Bratislave s prosbou o spoluprácu. O pomoc sme požiadali vedenie Fakulty pod vedením odborníkov z fakulty. Príjemne nás prekvapil telefonát od vedúceho ústavu, Ing. Dušana Kočlíka, ArtD. Vysvetlila som mu, o čo knižnici ide – neustále bojujeme s nedostatkom priestoru a preto hľadáme kreatívne a inovatívne riešenia, ktoré zlepšia prostredie pre našich čitateľov. Našou víziou je moderná a funkčná knižnica, ktorá nebude slúžiť len na štúdium, ale aj ako kultúrne a komunitné centrum. Zapojenie odborníkov z oblasti architektúry a dizajnu do projektu je zároveň aj jednou z podmienok na získanie nenávratného finančného príspevku z Fondu na podporu umenia.

Správne usporiadanie nábytku môže zásadne ovplyvniť atmosféru knižnice – vpustiť do priestoru viac prirodzeného svetla, otvoriť výhľady na zaujímavé budovy, vytvoriť tiché miesto na štúdium či kútik pre rozhovory a diskusie. Často pritom nie sú veľké investície potrebné, pretože stačí len cit pre harmóniu, systematickosť a ochota pozrieť sa na knižnicu „novými očami“.

Spolupráca so študentmi prebehla nasledovne: Ing. Dušan Kočlík, ArtD. prejavil záujem a Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre sa stala témou diplomových prác. Venovalo sa jej sedem študentov 6. ročníka Ústavu interiéru a výstavníctva FAD STU pod jeho vedením:

- Bc. Valéria Balážová,
- Bc. Branko Sedlák,
- Bc. Frederika Krištofová,
- Bc. Aneta Lukajková,
- Bc. Paulína Varechová,
- Bc. Katarína Džubakovská,
- Bc. Katarína Lešková.

Študenti neboli viazaní našimi finančnými limitmi, rovnako nebola nijak viazaná ich predstavivosť – mohli uvažovať o búraní, dostavbách, či zmene priečok. V návrhoch sa zaoberali možnou novou podobou hlavnej budovy knižnice na ulici Fraňa Mojtu 18 v Nitre – od úseku krásnej literatúry pre dospelých, úseku odbornej literatúry pre dospelých, úseku študovne, úseku cudzojazyčnej literatúry, až po úsek literatúry pre deti a mládež. Práce študentov odrážajú súčasné trendy v architektúre, dôraz na komunitný priestor, udržateľnosť, funkčnosť a pohodlie návštevníkov a používateľov knižnice.

Bolo úžasné sledovať, s akým záujmom študenti pristúpili k zadaniu. Chodili a detailne si knižnicu obzerali, nafotili a naštudovali, zaujímali sa o jednotlivé oddelenia, zisťovali, čo kde je a ako funguje. Úprimne – nevedeli sme, čo z toho napokon vznikne, no výsledky nás nadchli a utvrdili v tom, že ideme správnou cestou. Spolupráca nám ukázala, že premena knižnice na komunitné centrum nie je vzdialená vízia, ale reálny a uskutočniteľný cieľ.

Objavili sa mimoriadne kreatívne riešenia – napríklad nový tvar vstupu do knižnice či presunutie centrálneho výpožičného pultu. Niektoré návrhy priniesli originálne prvky, ktoré by priestoru dodali jedinečný vizuálny charakter, uľahčili orientáciu v knižnici a spríjemnili pobyt. Z tejto inšpiratívnej a kreatívnej spolupráce vzišli nápady, ktoré by sme radi mohli jedného dňa aj reálne uskutočniť. Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre však sídli v prenajatých priestoroch a preto realizácia nápadov musí byť zatiaľ postupná a je možná len v obmedzenom rozsahu v prípade získania nenávratných finančných prostriedkov z grantových programov. Práve tieto malé zmeny môžu premeniť vizuálny chaos na harmonický priestor, ktorý bude pôsobiť prirodzene, moderne, funkčne a prívetivo.

Dňa 28. mája 2025 sme sa zúčastnili slávnostnej prezentácie, na ktorej študenti predstavili svoje záverečné práce. Pre študentov to bola skúšobná obhajoba a pre nás jedinečná príležitosť vidieť, ako by Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre mohla jedného dňa vyzerat'.

Malé kroky, veľká zmena: Budúcnosť vidíme v menších, postupných krokoch. Hoci dnes nemôžeme vymeniť všetok nábytok, vieme však priestor zjednotiť a oživiť. Pomôže nám napríklad farebná harmónia – využitie textílií ako obrusov, závesov či paravánov v jednotnej farbe. Týmto spôsobom sa aj rôzne typy stolov, stoličiek a regálov dokážu spojiť do jedného celku.

Už teraz sa snažíme o zónovanie priestorov – tichú študijnú zónu, diskusnú zónu so stoličkami a menším stolíkom a voľnočasovú zónu s pohodlným sedením. Využívame denné svetlo – správne rozmiestnené lampy či obyčajný presun stolíka k oknu dokáže zmeniť atmosféru celej miestnosti.

Samozrejme, že by bolo krásne vyzerat' ako moderná knižnica 21. storočia už dnes, no vieme, že je to dlhá a nie jednoduchá cesta. Platí však – kde je vôľa, tam je cesta.

Najväčším výsledkom tejto spolupráce je, že Fakulta nám pomohla ukázať smer. Hoci sme momentálne v prenájme, naším cieľom je mať raz vlastnú budovu a vďaka tejto skúsenosti už vieme, akým smerom sa chceme uberať.

Knižnica nie je len miestom, kde sa ukladajú knihy. Je to priestor, ktorý má inšpirovať, ponúkať pokoj aj podnety na premýšľanie. Ak ju budeme vnímať „novými očami“, uvidíme možnosti, ktoré sme predtým prehliadali.

Ing. Slavomíra Krasňanová
riaditeľka krajskej knižnice

Vybrané vizualizácie:

Súťaž NAJ kniha Nitrianskeho samosprávneho kraja 2025

Organizátori súťaže:

Nitriansky samosprávny kraj a Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre v spolupráci s Knižnicou Antona Bernoláka v Nových Zámkoch, Knižnicou Józsefa Szinnyeiho v Komárne, Tekovskou knižnicou v Leviciach a Tribečskou knižnicou v Topoľčanoch.

Zámer súťaže:

Zámerom projektu je podpora prezentácie literárnej tvorby regionálnych autorov a autorov, ktorých tvorba je regionálne (obrazom, slovom alebo ich kombináciou) spätá s Nitrianskym krajom. Cieľom projektu je na úrovni kraja vytvoriť čitateľsky pútavú súťaž o najlepšie knihy vydané za určité obdobie.

Podmienkou je, aby vybrané knižné tituly boli vydané v roku 2025 a tiež, aby boli tematicky alebo osobou autora spojené s regiónom.

Dôležité dátumy:

možnosť nominovať knižné tituly: **1. 5. 2026 – 31. 5. 2026**

priebeh online hlasovania: **1. 6. 2026 – 31. 8. 2026,**

vyhlásenie víťazov vecných cien: **september 2026,**

vyhlásenie výsledkov: **september 2026.**

KNIOVNÍCKY OZNAM

Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre Vám oznamuje, že aj tento rok plánuje pripraviť v mesiaci august **základný knihovnícky kurz (20. 8. 2026)** pre novovymenovaných knihovníkov obecných knižníc okresov Nitra, Šaľa a Zlaté Moravce, ako aj tých, ktorí ešte kurz neabsolvovali. Pozvánka na kurz knihovníkom i obecným úradom bude včas zaslaná.

Ak došlo vo Vašej obecnej knižnici k personálnej zmene a krajskú knižnicu ste o tom neinformovali, vykonajte tak čo najskôr, aby sa nový knihovník mohol zúčastniť základného knihovníckeho kurzu.

Zostavila: Mgr. Mária Beláňová
Názov: Život knižníc č. 1/2026
Edícia: Regionálny knižnícky časopis
Vydala: Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre
kultúrne zariadenie Nitrianskeho samosprávneho kraja
Zodp. redaktorka: Ing. Slavomíra Krasňanová, riaditeľka
Ročník: 30
Rok: 2026
Rozsah: 46 s.
Náklad: 15 výtlačkov. Nepredajné.
Len pre vnútornú potrebu

